II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 15. december 1992

om en procedure i henhold til EØF-Traktatens artikel 85

(IV/31.400 — Ford Agricultural)

(Kun den engelske udgave er autentisk)

(93/46/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i Traktatens artikel 85 og 86 (1), senest ændret ved Akten vedrørende Spaniens og Portugals Tiltrædelse, særlig artikel 3, stk. 1,

under henvisning til meddelelsen af klagepunkter af 17. maj 1990,

efter at have givet den pågældende virksomhed lejlighed til at udtale sig om de af Kommissionen fremførte klagepunkter, jf. artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 17 og Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i Rådets forordning nr. 17 (2),

efter høring af Det rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

SAGSFREMSTILLING

Parterne

(1) Ford New Holland Limited, der i dag er et datterselskab af Fiat Geotech Tecnologie per la Terra SpA, var på tidspunktet for meddelelsen af klagepunkterne et datterselskab af Ford Motor Company Limited, der selv er et datterselskab af Ford Motor Company. Den 1. januar 1987 fik selskabet overdraget ansvaret for Ford Motor Company Limited's virksomhed vedrørende traktorer i Det Forenede Kongerige samt New Holland Ltd's aktiviteter vedrørende høstmaskiner. New Holland Ltd hed tidligere Sperry New Holland. Fordkoncernen afsatte traktorer i EF først gennem Ford Motor Company Limited og derpå gennem Ford New Holland Ltd samt en række andre datterselskaber etableret i de fleste medlemsstater eller — undtagelsesvis — gennem selvstændige importører og forhandlere, der havde indgået en kontrakt med en af virksomhederne i koncernen. I det følgende omtales disse som »Ford«, medmindre konteksten kræver, at det præciseres, at det drejer sig om et bestemt datterselskab eller en bestemt afdeling.

Produktet

(2) Denne beslutning vedrører traktorer, der næsten udelukkende sælges til brug inden for landbruget.

Parternes position på markedet

(3) Ford var en af de største fabrikanter af landbrugstraktorer i verden. I EF havde selskabet i 1987 en markedsandel på 9 % og i Det Forenede Kongerige en markedsandel på 29 %. Ford-koncernens omsætning på verdensplan lå på 92 445 mio. US $.

(1) EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
(2) EFT nr. 127 af 20. 8. 1963, s. 2268/63.

Fords distributionssystem

(4) Ford afsatte sine traktorer gennem et net af eneforhandlere, som i næsten samtlige tilfælde var udpeget af Fords nationale datterselskaber. Efter vedtagelsen af Kommissionens forordning (EØF) nr. 123/85 af 12. december 1984 om anvendelse af Traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer [1] tilpassede Ford vilkårene i sine kontrakter for traktorforhandlere, således at de var i overensstemmelse med bestemmelserne i nævnte forordning, og hævdede, at Fords distributionssystem derefter var fritaget i medfør af denne forordning. Ford har siden ændret disse kontrakter for at efterkomme betingelserne i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1983/83 [2].

Sagens hidtidige forløb

(5) Siden den 29. oktober 1964 har Ford anmeldt en række selektive forhandleraftaler med anmodning om negativattest, subsidiært om fritagelse i medfør af artikel 85, stk. 3. I 1982 begyndte Kommissionen at modtage både formelle og uformelle klager fra andre traktorproducenter og -importører over, at Ford blandede sig i parallelhandelen med traktorer. Kommissionen indledte en undersøgelse vedrørende Ford i januar 1985 med en begæring om oplysninger, jf. artikel 11 i forordning nr. 17, som blev fulgt op af undersøgelser efter artikel 14 i samme forordning på Fords traktorfabrik i Basildon i Det Forenede Kongerige i marts, hos Fords belgiske datterselskab i juni og hos Fords hollandske datterselskab i juli samme år. Parallelt hermed indhentede Kommissionen oplysninger fra andre producenter, fra branchesammenslutninger og fra forhandlere eller købere af traktorer, som alle kastede lys over Fords adfærd. Kommissionen havde allerede den 11. november 1988 udsendt en klagepunktsmeddelelse angående en informationscentral (Tractor Registration Exchange) i Det Forenede Kongerige (ref. IV/31.370 og IV/31.466), der var rettet til bl.a. Ford. Hensigten med denne meddelelse var at fordømme dels Ford for selskabets deltagelse i informationscentralen, dels medlemmerne, herunder Ford, for deres anvendelse (sporing af parallelimport) af de indregistreringsdokumenter, som registreringsmyndighederne stillede til rådighed for informationscentralen i statistisk øjemed. I sit svar af 31. januar 1989 på meddelelsen af klagepunkterne anførte Ford, at spørgsmålet om parallelimport intet havde at gøre med den pågældende informationscentrals virksomhed. Ford anmodede om (og gentog denne anmodning under høringen i april 1989), at Kommissionen i givet fald behandlede spørgsmålet om parallelimport særskilt med hver enkelt virksomhed. Den 12. juni 1990 tilstillede Kommissionen Ford New Holland Ltd en meddelelse af klagepunkter i nærværende sag, hvori Fords anvendelse af indregistreringsdokumenter behandledes i lighed med, hvad der er tilfældet i denne beslutning (den beskæftiger sig dog ikke med selve informationscentralens virksomhed). Den 31. juli 1990 svarede Ford på meddelelsen af klagepunkterne. Fiat Geotech Tecnologie per la Terra SpA, den nye ejer af Ford New Holland Ltd, har siden, ved skrivelse af 19. september 1991, givet afkald på sin ret til en mundtlig høring.

Økonomisk baggrund

(6) Prisniveauet for traktorer i de forskellige medlemsstater har traditionelt været forskelligt. For eksempel har priserne i Det Forenede Kongerige traditionelt været høje. Valutakurssvingninger har fra tid til anden fået priserne til at variere. Sådanne svingninger har været tilstrækkelige til at bevirke, at prisniveauet i medlemsstater med traditionelt høje priser fra tid til anden er faldet til under niveauet i nabolandene. I årene forud for Kommissionens undersøgelser var Fords priser i Det Forenede Kongerige 20 % til 30 % højere end på det europæiske fastland. Fords forskellige datterselskaber havde af og til tilbudt særlige priser eller rabatter. Af disse grunde havde landmænd og forhandlere af og til fundet det fordelagtigt at købe eller sælge i en anden medlemsstat. Det ser ud til, at Ford for nylig har forsøgt at udligne priserne i forskellige valutaer for at undgå de problemer, som uensartede prisniveauer forårsager.

Fords reaktion på parallelhandel

(7) Ford forsøgte at forhindre forhandlere i at sælge til kunder i andre medlemsstater eller at købe fra andre medlemsstater.

(8) Til dette formål opbyggede Ford et system til identifikation af parallelimport og til sporing af, hvor denne import stammede fra. I Det Forenede Kongerige blev der i denne forbindelse gjort omfattende brug af de statslige indregistreringsdokumenter, som blev stillet til rådighed for branchesammenslutningen til statistisk brug — kopier af disse indregistreringsdokumenter blev f.eks. fundet

[1] EFT nr. L 15 af 18. 1. 1985, s. 16.
[2] EFT nr. L 173 af 30. 6. 1983, s. 1.

i Fords belgiske kontorer. Ford tilskyndede også forhandlerne til at indberette parallelimport, indhentede sådanne oplysninger gennem forhandlerorganisationerne og hos landmænd og inspicerede endog traktorer på gårdene og påførte traktorerne et præget stempel med et hemmeligt nummer med henblik på identifikation.

(9) Enten som reaktion på en bestemt parallelhandel, som var blevet opsporet, eller helt generelt fortalte Ford forhandlerne, at denne handel var uønsket. I et brev dateret den 20. februar 1979, skrevet af Fords distriktsleder for Nord-England og Nord-Irland til hans overordnede, forsikrede han dem om, at han på sit næste besøg i Nord-Irland ville informere forhandlerne om de problemer, der opstod, fordi traktorerne var »blevet forsendt over grænsen« og »bede dem om at være forsigtige med ikke at sælge til landmænd sydfra«. Ford truede med at opsige eksporterende forhandleres forhandleraftaler. Ford forsinkede leverancer, når der forventedes en eksport, som det fremgår af et brev skrevet af Ford Nederland til Ford Motor Company Ltd i maj måned 1981; det meddeles i brevet, at Ford Nederland ville forsinke leverancen af ni traktorer, fordi selskabet havde fundet ud af, at de skulle eksporteres til Det Forenede Kongerige; selskabets juridiske rådgiver havde nemlig udtalt, at det ville tabe den sag, som mellemhandleren truede med at anlægge, hvis Ford Nederland fortsat nægtede at opfylde den allerede accepterede ordre. Ford krævede højere priser eller krævede rabatter tilbagebetalt; selskabet gjorde rabatter betinget af indregistrering inden for området eller betingede sig, at køberen beholdt og anvendte den købte traktor; selskabet nægtede at give garantier eller opfordrede forhandlerne til at nægte det. I et brev dateret den 15. maj 1981, adresseret til alle hovedforhandlere af traktorer til brug inden for landbrug og til alle detailhandlere uden eksklusivt territorium, fremgik det for eksempel, at »garantier udstedt af Ford Motor Company Ltd gælder kun for traktorer, som er købt gennem en autoriseret Ford traktorforhandler. Nogle uautoriserede importører synes at tilbyde »garantiforsikringer«, hvorfor det tilrådes, at landmændene undersøger betingelserne grundigt, eftersom nogle garantiforsikringspolicer indeholder vigtige undtagelsesbestemmelser«. Ford søgte at udnytte de forskelligartede sikkerhedsbestemmelser eller at gøre brugen af en parallelimport ulovlig ved at nægte at udlevere brugsanvisninger på importørens sprog. Af brevet af 15. maj 1981 fremgik det desuden, at »leveringen af en brugsanvisning på engelsk er et retligt krav i UK, og det er klart, at denne levering ikke finder sted i forbindelse med en traktor, der oprindelig er solgt i et andet land, medmindre den uautoriserede importør er i stand til at træffe særlige foranstaltninger«. Kommissionens beviser for disse forhold stammer fra 1964 til 1985, og hovedparten af dokumenterne er dateret mellem 1976 og 1985. Trods de ændringer i Fords forhandleraftaler (se 4), som blev foretaget i 1990, var det stadig opfattelsen blandt nogle Ford-forhandleres personale, at de ikke måtte acceptere ordrer fra andre områder og navnlig ikke måtte eksportere.

Omfanget af denne praksis

(10) Alle de daværende medlemsstater er nævnt i dokumenterne som værende involveret, dog med undtagelse af Luxembourg (undersøgelsen fandt sted før Spaniens og Portugals tiltrædelse). Det tidligste dokument vedrørende parallelhandel er dateret 13. november 1964.

RETLIG VURDERING

Artikel 85, stk. 1

(11) Ford og dets forhandlere er virksomheder i den i artikel 85, stk. 1, anvendte betydning. Aftalerne mellem disse parter — som skrevet eller anvendt — udgør aftaler mellem virksomheder i den i artikel 85, stk. 1, anvendte betydning.

(12) Sagsfremstillingen viser, at Fords kontraktlige forbindelser med sine kunder omfattede dels en bestemmelse om ikke at eksportere eller importere eller at tillade eksport af produkterne, dels andre bestemmelser, som tjente til at hindre parallelhandel med produkterne. Der var tale om generelle bestemmelser vedrørende import og eksport; de var ikke begrænset til salg til uautoriserede forhandlere, som — uanset om der var tale om eksportsalg eller ej — var forbudt i henhold til de anmeldte forhandleraftaler. Disse kontraktlige forbindelser udgjorde derfor konkurrencebegrænsninger i den i artikel 85, stk. 1, anvendte betydning.

(13) Specielt bør nævnes rabatter betinget af undladelse af eksport eller straf for eksport. Følgende argument er blevet anført: eftersom Kommissionen accepterer, at det er lovligt at forbyde aktiv markedsføring uden for et område, der er omfattet af en eksklusivaftale, ville det være logisk for Kommissionen at tillade belønninger for aktiv markedsføring inden for et sådant område.

(14) Kommissionen har imidlertid allerede udtalt følgende i nr. 55 i sin beslutning 85/617/EØF i sagen vedrørende Sperry New Holland [1]: »Forhandlerne skal have ret til at levere til land-

[1] EFT nr. L 376 af 31. 12. 1985, s. 21.

mænd i andre områder, uden at de derved som straf mister deres bonus. Aftaler eller praksis vedrørende bonus, som er betinget af, at maskinen ikke senere eksporteres af kunden, er derfor forbudt. Det samme ræsonnement kan anvendes i det tilfælde, hvor det er en betingelse, at maskinen indregistreres til brug i forhandlerens område, eller at service i henhold til garantien skal udføres i det pågældende område«.

(15) Også de nationale sikkerhedsbestemmelser bør omtales specielt. Brugerne af selvstændigt importerede maskiner bør selvfølgelig bruge dem både sikkert og lovligt. Et samarbejde mellem Ford og selskabets lokale forhandlere med henblik på til en rimelig pris at bistå disse brugere med at overholde de nationale bestemmelser ville have været den korrekte fremgangsmåde. Kontraktlige forbindelser mellem dem, som tager sigte på at udnytte sikkerhedsbestemmelserne med henblik på at modvirke denne form for import, udgør derimod en overtrædelse.

(16) Fords handlinger, jf. ovenstående, havde til formål og følge at hindre handelen mellem medlemsstater. Selskabet var ikke berettiget til at forsøge at berøve fordelene ved fri handel for potentielle købere af dets produkter, der befandt sig i et land, hvor de indenlandske priser på selskabets produkter var højere.

(17) Det må konkluderes, at disse kontraktlige forbindelser udgør en overtrædelse af artikel 85, stk. 1.

Artikel 85, stk. 3

(18) Som nævnt i nr. 4 ovenfor havde Ford tilpasset sine traktorforhandleraftaler for at bringe deres ordlyd i overensstemmelse med betingelserne i forordning (EØF) nr. 123/85 med henblik på at kræve en fritagelse efter artikel 85, stk. 3, i medfør af denne forordning (men i 1990 og 1991 ændrede Ford disse aftaler på en sådan måde, at de opfyldte kravene i forordning (EØF) nr. 1983/83) [1]. Ford havde tidligere anmeldt en række af disse aftaler med henblik på at opnå individuelle fritagelser. Disse anmeldelser afslørede imidlertid intet om de uskrevne regler i de kontraktlige forbindelser, jf. nr. 8 og 9, som derfor ikke er omfattet af disse anmeldelser. Der kunne derfor ikke have været indrømmet en fritagelse efter artikel 85, stk. 3.

Artikel 3 i forordning nr. 17

(19) Det er nødvendigt at fordømme disse overtrædelser og kræve, at Ford sørger for, dels at dets endelige brugere har frihed til og ved, at de har frihed til at købe Fords produkter, hvor de måtte ønske, dels at selskabets forhandlere ved, at de har frihed til at levere til dem.

Artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17

(20) Fords overtrædelse var alvorlig, eftersom den hindrede en konkurrence, som kunderne kunne have draget betydelige fordele af.

(21) Kommissionen er imidlertid opmærksom på, at dens imødekommenhed over for Fords anmodning om at blive omfattet af den i henhold til forordning (EØF) nr. 123/85 indrømmede fritagelse for salgsaftaler vedrørende motorkøretøjer, selv efter at have gennemført hovedparten af sine undersøgelser i denne sag, har bidraget til at give Ford det indtryk, at sporingen og forebyggelsen af salg til uautoriserede forhandlere var lovlig.

(22) Kommissionen tager også hensyn til, at hovedparten af de overtrædelser, der er blevet fastslået, fandt sted for seks eller flere år siden, og den anerkender for eksempel, at anvendelsen af indregistreringsdokumenter (jf. nr. 5 og 8) er ophørt.

(23) På denne særlige baggrund og i erkendelse af, at Fords nye ejere nu anerkender, at Fords adfærd udgjorde en overtrædelse, som gik videre end de aktiviteter, som er beskrevet i Fords forskellige anmeldelser, og gør sig store anstrengelser for at hindre enhver gentagelse af disse overtrædelser, finder Kommissionen, at Ford ikke bør pålægges en bøde —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNINGEN:

Artikel 1

De kontraktlige forbindelser mellem Ford New Holland Limited, tidligere Ford Motor Company Limited, og de øvrige virksomheder i koncernen — der som moderselskab havde Ford Motor Company, og som afsatte traktorer på fællesmarkedet — hvorigennem parallelhandel med selskabets produkter blev forbudt, modvirket eller hindret, udgjorde en overtrædelse af EØF-Traktatens artikel 85, stk. 1.

[1] Landbrugstraktorer er ikke omfattet af forordning (EØF) nr. 123/85 — se Kommissionens pressemeddelelse IP(90) 917 af 16. 11. 1990.

Artikel 2

En fritagelse efter EØF-Traktatens artikel 85, stk. 3, for de i artikel 1 nævnte arrangementer afslås.

Artikel 3

1. Ford New Holland Limited afholder sig fra at træffe enhver foranstaltning med samme formål eller virkning som anført i artikel 1.

2. Ford New Holland Limited sikrer, dels at selskabets forhandlere, hvis de anmodes herom, har frihed til og ved, at de har frihed til at sælge dets produkter hvor som helst på fællesmarkedet, de måtte ønske det, dels at køberne af selskabets produkter har frihed til og ved, at de har frihed til at købe selskabets produkter hvor som helst inden for fællesmarkedet, de måtte ønske det.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til:

Ford New Holland Limited
Cranes Farm Road,
GB-Basildon Essex SS14 3AD

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. december 1992

På Kommissionens vegne

Leon BRITTAN

Næstformand